

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
ПОСЕБНИ ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ
ЗА ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2023 ГОДИНА**

Скопје, април 2024

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-2
Посебни финансиски извештаи	
Биланс на успех	3
Извештај за сеопфатна добивка	4
Извештај за финансиска состојба	5
Извештај за паричните текови	6-7
Извештај за промените во главнината	8-9
Белешки кон финансиските извештаи	10 - 44
Додатоци	
Додаток 1- Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работење	
Додаток 2- Годишна сметка	
Додаток 3- Годишен Извештај за работење	

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ГД ГРАНИТ АД - Скопје****Извештај за посебните финансиски извештаи**

Ние извршивме ревизија на приложените посебни финансиски извештаи на ГД ГРАНИТ АД – Скопје (Друштвото), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2023 година, како и Билансот на успех, Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за промени во главнината и Извештајот за парични текови за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени и објавени во Службен Весник на Република Северна Македонија (79/2010). Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Друштвото за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото.

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжува)
ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
ГД ГРАНИТ АД - Скопје**

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, посебните финансиски извештаи ја презентираат веродостојно и објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на ГД ГРАНИТ АД – Скопје заклучно со 31 декември 2023 година, како и неговата финансиска успешност и неговите парични текови за годината која што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Извештај за други правни и регулативни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за подготвување на годишниот извештај за работата во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај за работата е конзистентен со годишната сметка и финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023 година. Нашата работа во однос на годишниот извештај за работата е извршена во согласност со МСР 720 и е ограничена на известување дали историските финансиски информации прикажани во годишниот извештај за работата се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи.

Годишниот извештај за работата е конзистентен, од сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните посебни финансиски извештаи на ГД ГРАНИТ АД – Скопје за годината која завршува на 31 декември 2023 година.

Скопје, 19 април 2024 година

Овластен ревизор

Антонио Велјанов

Управител и Овластен ревизор

Антонио Велјанов

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ

БИЛАНС НА УСПЕХ за годината која завршува на 31 декември

	<u>Белешка</u>	<u>2023</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2022</u> <u>(000) МКД</u>
Приходи од градежни работи	8	4,966,183	4,561,759
Останати оперативни приходи	9	233,638	385,668
Промени во залихи на готови производи и производство во тек		(83,455)	(298,334)
Употребени сировини и материјали	10	(1,087,884)	(1,067,879)
Трошоци за вработени	11	(867,151)	(806,352)
Амортизација		(289,319)	(282,141)
Расходи за подизведувачи		(2,295,749)	(1,996,437)
Останати оперативни расходи	12	<u>(469,512)</u>	<u>(431,086)</u>
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА (ЗАГУБА)		106,751	65,198
Приходи од финансирање	13	6,454	7,564
Добивки (загуби) од вложувања	14	58,107	70,634
Расходи од финансирање	15	<u>(18,786)</u>	<u>(10,509)</u>
ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		152,526	132,887
Данок од добивка	18	-	-
НЕТО ДОБИВКА ЗА ПЕРИОДОТ		<u>152,526</u>	<u>132,887</u>
Основна заработувачка по акција (Во МКД)	16	<u>55</u>	<u>48</u>

Белешките се составен дел на финансиските извештаи
Извештајот на ревизорите е на страна 1 и 2.

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА за годината која завршува на 31 декември

<u>Белешка</u>	<u>2023</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2022</u> <u>(000) МКД</u>
Нето добивка за периодот	152,526	132,887
Останата сеопфатна добивка:		
Ревалоризација на НПО	-	-
Ревалоризација на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	284,250	11,370
Курсни разлики од преведување на странски валути	-	-
Вкупно останата сеопфатна добивка	<u>284,250</u>	<u>11,370</u>
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА ЗА ПЕРИОДОТ	<u>436,776</u>	<u>144,257</u>

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА на ден 31 декември

	Белешка	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
СРЕДСТВА			
Парични средства	19	5,761	9,297
Вложувања според објективна вредност	26	102,563	66,806
Побарувања од продажба	20	2,392,412	2,145,762
Побарувања за дадени аванси	21	361,703	660,102
Краткорочни дадени заеми	22	6,962	6,918
Останати краткорочни средства и АВР	23	43,309	93,600
Залихи	24	1,009,556	1,153,166
Вкупно тековни средства		3,922,266	4,135,651
Вложувања во подружници и придружени друштва	25	8,107	8,107
Вложувања расположливи за продажба	26	1,620,140	1,330,290
Долгорочни дадени заеми	27	201,734	224,400
Нематеријални средства	28	27,551	24,564
Недвижности, постројки и опрема	29	2,387,760	2,246,673
Вкупно нетековни средства		4,245,292	3,834,034
ВКУПНО СРЕДСТВА		8,167,558	7,969,685
ОБВРСКИ И ГЛАВНИНА			
Обврски спрема добавувачи	30	1,486,946	1,149,043
Обврски за примени аванси	31	75,274	456,478
Краткорочни кредити	34	211,702	98,699
Тековна доспеаност на долгорочни кредити	32	54,068	106,799
Останати краткорочни обврски и ПВР	33	187,948	257,235
Вкупно тековни обврски		2,015,938	2,068,254
Долгорочни кредити и заеми	34	30,001	116,861
Резервирања за судски спорови	35в	-	-
Вкупно нетековни обврски		30,001	116,861
Вкупни обврски		2,045,939	2,185,115
Акционерски капитал		932,367	932,367
Откупени сопствени акции		(148,097)	(148,097)
Премии на издадени акции		51,895	51,895
Резерви		1,770,358	1,637,471
Ревалоризациона резерва		1,200,363	916,113
Акумулирана добивка (загуба)		2,314,733	2,394,821
Вкупно главнина		6,121,619	5,784,570
ВКУПНО ОБВРСКИ И ГЛАВНИНА		8,167,558	7,969,685

Скопје, 26.02.2024 година

За Управен Одбор
Претседател
Страшо Милковски

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ за годината која завршува на 31 декември

	Белешка	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Парични текови од оперативни активности			
ДОБИВКА (ЗАГУБА) ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		152,526	132,887
Усогласување за:			
Амортизација на НПО	29	279,323	272,992
Амортизација на нематеријални средства	28	9,996	9,149
Исправка и отписи на побарувања и вложувања	12	27,981	15,903
Вредносно усогласување на залихи		871	4,250
Приходи од усогласување на вложувања во удели		(1,257)	(140)
Расходи (приходи) од камати, нето	13;15	10,860	620
Приходи од дивиденди		(84,704)	(145,928)
Приходи од наплата со обврзници	26	(5,600)	-
Сегашна вредност на расходувани основни средства		498	92
Капитална (добивка) / загуба од продажба на основни средства	9	(51,915)	(27,756)
Добивка (загуба) пред промени во обртни средства		338,579	262,069
Побарувања од продажба		(274,631)	194,137
Побарувања за дадени аванси		298,399	(464,905)
Останати тековни средства и АВР		3,176	(3,088)
Залихи		142,739	321,516
Обврски од добавувачи		411,695	(389,672)
Обврски за примени аванси		(381,204)	63,046
Останати тековни обврски и ПВР		(73,106)	84,656
Нето пари употребени во работењето		465,647	67,759
Платена камата		(17,244)	(7,502)
Платен/вратен данок од добивка		(455)	(302)
Нето парични текови од оперативни активности		447,948	59,955
Парични текови од вложувачки активности			
(Стеknати) / повлечени вложувања во удели		(34,500)	(31,000)
Стекнување на вложувања расположливи за продажба		-	-
Стеknати / (продадени) вложувања		-	-
Примени дивиденди		58,482	72,180
Прилив (одлив) од дадени заеми и камати		29,006	10,478
Купување на нематеријални средства	28	(12,983)	(13,137)
Купување на недвижности, постројки и опрема (НПО)	29	(457,422)	(200,585)
Приливи од продажби на НПО	29	88,429	33,566
Нето парични текови од вложувачки активности		(328,988)	(128,498)

(Продолжува)

Белешките се составен дел на финансиските извештаи
Извештајот на ревизорите е на страна 1 и 2.

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ за годината која завршува на 31 декември

	Белешка	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Парични текови од финансиски активности			
Искористени (отплатени) долгорочни кредити, нето	34	(139,591)	142,285
Искористени (отплатени) краткорочни кредити, нето	34	113,003	38,699
Стекнување сопствени акции		-	-
Исплатени дивиденди		(95,908)	(96,063)
Исплатени награди		-	(57,736)
Нето парични текови од финансиски активности		(122,496)	27,185
Нето зголемување (намалување) на парични средства		(3,536)	(41,358)
Парични средства на почетокот на годината	19	9,297	50,655
Парични средства на крајот од годината	19	5,761	9,297

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА за годината која завршува на 31 декември

	Обични акции		Трезорски акции		Премии на издаден и акции	Резерви (законски и од реинвест. добивка)	Резерви за сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Акумулирана добивка (загуба)	Вкупно главнина
	Број на Акции	Износ	Број на Акции	Износ						
Во (000) МКД										
а) Промени во 2022 година										
Состојба на 01.01.2022	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	1,396,394	62,164	904,743	2,540,574	5,740,040
Сеопфатна добивка:										
Добивка за годината	-	-	-	-	-	-	-	-	132,887	132,887
Ревалоризација на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	11,370	-	11,370
Друга сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	11,370	132,887	144,257
Трансакции со сопствениците:										
Издадени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Откуп на акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за резерви	-	-	-	-	-	178,913	-	-	(178,913)	-
Издвојување за дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	(99,727)	(99,727)
Издвојување за награди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31.12.2022	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	1,575,307	62,164	916,113	2,394,821	5,784,570

(Продолжува)

Белешките се составен дел на финансиските извештаи
Извештајот на ревизорите е на страна 1 и 2.

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНА за годината која завршува на 31 Декември (Продолжение)

	Обични акции		Трезорски акции		Премии на издаден и акции	Резерви (законски и од реинвест. добивка)	Резерви за сопстве ни акции	Ревалориз ациона резерва	Во (000) ден.	
	Број на Акции	Износ	Број на Акции	Износ					Акумулир ана добивка (загуба)	Вкупно главнина
Во (000) МКД										
б) Промени во 2023 година										
Состојба на 01.01.2023	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	1,575,307	62,164	916,113	2,394,821	5,784,570
Сеопфатна добивка:										
Добивка за годината	-	-	-	-	-	-	-	-	152,526	152,526
Ревалоризација на вложувања расположливи за продажба до нивна објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	284,250	-	284,250
Друга сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна сеопфатна добивка	-	-	-	-	-	-	-	284,250	152,526	436,776
Трансакции со сопствениците:										
Издадени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Откуп на акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издвојување за резерви	-	-	-	-	-	132,887	-	-	(132,887)	-
Издвојување за дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	(99,727)	(99,727)
Издвојување за награди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31.12.2022	3,071,377	932,367	(301,173)	(148,097)	51,895	1,708,194	62,164	1,200,363	2,314,733	6,121,619

Белешките се составен дел на финансиските извештаи
Извештајот на ревизорите е на страна 1 и 2.

1. Основни податоци и дејност

Основната дејност на градежното друштво ГРАНИТ АД - Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”) е производство на:

- градежни објекти;
- проектирање и изведување на објекти од високоградба, нискоградба и хидроградба;
- трговија со градежни и други материјали;
- угостителство и хотелиерство;

Организационата структура на ГД Гранит АД Скопје се состои од организациони единици на територијата на Република Северна Македонија и неколку работни единици (подружници и друштва) во странство (Германија, БиХ, Австрија). Вкупниот број на вработени со 31 декември 2023 и 2022 година по организациони единици е како што следува:

Организациона единица	2023 број	2022 Број
- Нискоградба Западен регион	1	1
- Нискоградба Источен регион	1	2
- Високоградба	52	30
- Механизација	373	375
- Лабораторија	36	35
- Дирекција	79	82
- Каменоломи	14	11
- Автопат Кичево Охрид	170	165
- РЕ Гасовод Неготино	1	1
- Експресен пат Крива Паланка – Длабочица	52	96
- Државен пат Крива паланка-Деве Баир	100	87
- Автопат Блаце -Скопје	41	45
- Оператива	47	81
- ОЕ Реконструкции и рехабилитации	31	20
- Работни единици во странство	-	-
Вкупно	998	1,031

Седиштето на Друштвото е во Скопје на ул. Димитрија Чуповски бр.8.

2. Основа за составување на финансиски извештаи

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Финансиските извештаи, дадени на страниците од 3 заклучно со страница 44, се составени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени во Република Северна Македонија во Правилникот за сметководство (Сл.Весник 159/2009) и применливи од 1 јануари 2010 година.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2023 и 2022 година. Тековните и споредбените податоци во финансиските извештаи се дадени во илјади денари (000 МКД). Онаму каде што е потребно, споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година.

Финансиските извештаи за годините кои завршуваат на 31 декември 2023 и 2022 година на ГД Гранит АД Скопје ги презентираат финансиската состојба, резултатите од работењето, паричните текови и промените на капиталот на сите организациони единици на територијата на Република Северна Македонија. Овие финансиски извештаи не го вклучуваат работењето на странските работни единици и домашните друштва кои се во доминантна сопственост на Друштвото (подружници).

Со оглед дека работењето на овие друштва кои што се во доминантна сопственост на ГД Гранит АД Скопје, како и работењето на странските подружници и друштва, односно нивните средства, обврски, приходи и расходи не се вклучени во овие финансиски извештаи, истите претставуваат посебни финансиски извештаи.

Побарувањата и обврските на Друштвото спрема поврзаните друштва во Република Северна Македонија се дадени во белешката 36 кон овие финансиски извештаи.

Друштвото подготвува и издава консолидирани финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2023 и 2022 година во кои извештаи се вклучени сите подружници.

2. Основа за составување на финансиски извештаи (Продолжение)

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за недвижностите, постројките и опремата (НПО) и нивната амортизација, кај кои се вршени корекции во минатите години врз основа на принципот на ревалоризација со примена на унифицирани коефициенти на пораст на цените на производителите на индустриски производи, кои ги објавува Државниот завод за статистика на Република Северна Македонија (Белешка 3.12) и за вложувањата расположливи за продажба кои се признаени според нивната објективна (пазарна) вредност (Белешка 3.11).

2.3. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои неможат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, застареноста на залихите, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.4. Континуитет во работењето

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето односно дека друштвото ќе продолжи да работи во догледна иднина. Друштвото нема намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење.

3. Основни сметководствени политики

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1. Приходи од продажба

Изведување на градежни работи

Приходите од градежни работи се искажуваат во висина на ситуациите или фактурите, издадени на, и потврдени, како од инвеститорите, така и од надзорот, кои се однесуваат на извршената работа по договори за градба во текот на годината, намалени за данокот на додадена вредност и одобрените попусти.

Во процесот на усогласување на финансиското известување со барањата на МСС 11 - Договори за градба, воведен е систем на проверка на висината на погоре искажаниот приход за секој договор за градба чиешто извршување е во тек на денот на билансот на состојба, согласно степенот на довршеност, поради што, воспоставени се евиденции за планираните и остварени:

- Трошоци кои директно се однесуваат на определен договор;
- Трошоци кои се припишуваат на договорената активност, општо земено, и можат да се алоцираат на договорот и
- Други трошоци кои конкретно се наплаќаат од инвеститорот, според условите од договорот.

Во постапката на проверка не се утврдени материјално значајни отстапувања на висината на приходите според извршената работа по договори за градба, односно според степенот на довршенот кај договорите чие што извршување е во тек на денот на билансот на состојба.

Продажба на производи и стоки

Приходите од продажба на производи и стоки се мерат по објективната вредност на примените средства или побарувања, намален за враќање на стоките, трговските попусти и количинските рабати. Приходот се признава во билансот на успех кога на купувачот му се пренесени значајните ризици и користи од сопственоста на стоките, друштвото не задржува вистинска контрола врз продадените стоки, приходите може веродостојно да се измерат, кога веројатно е дека економските користи ќе дојдат како прилив на друштвото, трошоците во врска со трансакцијата може веродостојно да се измерат и соодветен доказ за трансакцијата постои.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.2. Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од дивиденди, капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики.

Дивидендите се признаваат како приходи кога ќе се утврди правото за примање на истата. Каматите се признаваат на пресметковна основа за периодот за кои се однесуваат.

3.3. Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датата на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики. Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.4. Курсни разлики

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на деловната промена. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2023 и 2022, се следните:

	2023	2022
1 ЕУР =	61.4950 МКД	61.4939 МКД
1 УСД =	55.6516 МКД	57.7462 МКД

3.5. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех на Друштвото.

Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Северна Македонија. Согласно даночните прописи, тековниот данок од добивка се пресметува на основа која претставува остварената добивка пред оданочување зголемена за трошоци кои не се признаваат за цели на оданочување (непризнаени трошоци) и помалку искажани приходи со поврзани лица.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.5. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2022: 10%).

Одложениот данок од добивка се пресметува со примена на методата на обврски за сите времени разлики кои се јавуваат на датумот на билансот на состојба како разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност, за целите на финансиско известување. Одложените даночни средства и обврски се мерат според важечките законски даночните стапки кои биле на сила и имаат правно дејство на датумот на билансот на состојба.

Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 18.

3.6. Заработувачка по акција

Друштвото ја прикажува основната заработувачка по акција од обичните акции. Пресметката на основната заработувачка по акција е направена со поделба на нето добивката за годината која е расположлива за распределба со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

3.7. Парични средства

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номинална вредност. За целите на финансиските извештаи, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки, денарски депозити по видување и орочени депозити со рок на достасување до три месеци.

3.8. Побарувања од купувачи

Побарувањата по основ на продажба ги опфаќаат сите побарувања од продажба на учиноци, евидентирани по фактурна вредност согласно издадените градежни ситуации потврдени од надзорот на инвеститорот како и издадени фактури за градежни услуги, намалени за исправката на вредност за сомнителни и спорни побарувања.

Задржаните депозити претставуваат задршки од инвеститорите, како гаранција за добро извршена работа од страна на Друштвото, кои се ослободуваат по завршување на проектот и издавање на соодветна потврда за прифаќање.

Со товарење на расходите се формираа исправка на вредноста за сите побарувања за кои се смета дека се ненаплатливи на датумот на билансот на состојба. Индикатори за ненаплатливоста на побарувањата се следните: доцнење при исплата на побарувањата, инсолвентност на купувачите, можност за ликвидација или стечај на купувачите и друго. Сомнителните побарувања целосно се отпишуваат кога истите ќе се идентификуваат за такви.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.9. Залихи

Залихите се искажуваат според пониската од набавната вредност и нето реализационата вредност. Набавната вредност ги вклучува сите трошоци за доведување на залихите во нивна сегашна состојба. Нето реализационата вредност е проценета пазарна вредност намалена за сите продажни, транспортни и дистрибуциони трошоци потребни за нивна продажба.

3.10. Вложувања во подружници и придружени друштва

Вложувањата во подружници и придружени претпријатија се евидентирани во финансиските извештаи на Друштвото според нивната набавна вредност.

Вложувања во подружници се сметаат оние вложувања каде Друштвото поседува контрола над гласачката сила (над 50%) во други друштва.

Вложувања во придружени претпријатија се сметаат оние вложувања каде Друштвото има значајно влијание и кое ниту е подружница, ниту е заедничко вложување на Друштвото.

3.11. Вложувања во хартии од вредност

Друштвото вложувањата ги категоризира како вложувања расположиви за продажба, вложувања по објективна вредност и вложувања кои се чуваат до доспевање. Вложувањата расположиви за продажба се оние кои се чуваат неограничен период, но може да бидат продадени во секој момент и се класифицираат како нетековни средства. Вложувањата по објективна вредност се состојат од вложувања во удели во инвестициски фондови кои Друштвото ги стекнува со цел за повторно продавање или купување во краток рок. Вложувањата кои се чуваат до доспевање се состојат од вложувања во краткорочни хартии од вредност (државни записи или благаянички записи) издадени од страна на државата или Народна Банка на Република Северна Македонија и кои Друштвото ги чува во своето портфолио до нивното доспевање заради остварување на приходи од камати.

Почетно, вложувањата се искажани по набавна вредност, односно според износот на парични средства и еквиваленти на парични средства платени за нивна набавка.

Последователно, вложувањата расположливи за продажба се мерат според објективната вредност определена според последната понудена пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба за оние за кои има активен пазар, додека за оние вложувања за кои не постои активен пазар се мерат според нивната набавна вредност намалена за евентуално нивно оштетување (стечај или ликвидација). Последователно, сите вложувања кои се класифицирани за тргување се признаваат според објективна вредност преку добивките или загубите на Друштвото. Последователно, сите вложувања кои се чуваат до доспевање се признаваат според амортизирана набавна вредност користејќи ја методата на ефективна каматна стапка.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.11. Вложувања во хартии од вредност (Продолжение)

Добивките и загубите од промената на објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба се признаваат непосредно во главнината, се додека вложувањето не се продаде, наплати или на друг начин отуѓи или додека не се утврди дека е оштетено, кога кумулативната добивка, односно загуба, која била претходно признаена во главнината, ќе се вклучи во нето добивката или загубата за периодот.

3.12. Недвижности, постројки и опрема (НПО)

(1) Општа објава

Почетно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Последователно, НПО се евидентираат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и било какво оштетување на вредноста. Во изминатиот период, Друштвото вршело законска ревалоризација на НПО на крајот од годината со примена на официјално објавените коефициенти за ревалоризација од страна на Државниот Завод за Статистика кои одговораат на општиот индекс на пораст на цени, врз нивната набавна вредност и акумулирана амортизација. Ваква ревалоризација повеќе не се пресметува и евидентира. Ефект од спроведената ревалоризација е ревалоризациона резерва во рамките на вкупниот капитал, која до 2001 година се распоредуваше сразмерно на акционерската главница, законските резерви и нераспоредената добивка, а од 2002 година повеќе не се распоредува и се евидентира и искажува издвоено во билансот на состојба.

Согласно точка 17 од објавениот МСС 8 Сметководствени политики, промени во сметководствени проценки и грешки, ревалоризираниите вредности на НПО во поранешните години се третираат како извршена ревалоризација во согласност со МСС 16, а не како промена во сметководствената политика.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на НПО, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на НПО се книжи како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.12. Недвижности, постројки и опрема (НПО) (Продолжение)

(2) Амортизација

Амортизацијата на НПО претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. НПО се амортизираат поединечно, се до нивниот целосен отпис. Земјиштето и инвестициите во тек не се амортизираат. Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба на НПО за 2023 година во однос на 2022 година се следните:

	2023	2022	2023	2022
Недвижности	2.5-10 %	2.5-10 %	10-40 години	10-40 години
Постројки и опрема	10 %	10 %	10 години	10 години
Транспорт средства	10-25 %	10-25 %	4-10 години	4-10 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Канцелариски мебел	20 %	20 %	5 години	5 години

3.13. Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. Стапката на амортизација во 2023 година изнесува 20% годишно (2022: 20% годишно).

3.14. Обезвреднување на средствата

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно обезвреднување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно обезвреднување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се обезвреднети. Загубата поради обезвреднување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.15. Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.16. Обврски по кредити

Обврските по кредити се состојат од обврски по краткорочни и долгорочни кредити и се искажуваат според нивната номинална вредност. Износите на договорената камата се искажуваат во корист на останатите обврски, а на товар на расходите од финансисрање. Обврските по кредитите од странство се искажуваат според курсот на Денарот на денот на билансот на состојба, а курсните разлики се евидентираат во рамките на приходи, односно расходи од финансирање.

3.17. Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Откупени сопствени акции

Акциите кои се издадени од Друштвото и кои ги поседува истото се третираат како сопствени (резервски) акции, се признаваат по нивната набавна вредност и се презентираат како намалување на капиталот на Друштвото.

Сопствените акции се стекнуваат со нивно откупување на секундарниот пазар на хартии од вредност (берза) по тековни берзански цени со претходно донесени одлуки за нивно стекнување од страна на надлежните органи на управување на Друштвото. Стекнатите сопствени акции се признаваат по нивната набавна вредност во која што се вклучени и трансакционите трошоци (провизии) направени за нивното стекнување.

Сопствените акции се отуѓуваат по пат на нивно повторно издавање (јавна или приватна понуда), како и со нетрговски преноси (залог и сл) согласно одредбите на Законот за хартии од вредност. Разликата што се јавува при отуѓувањето на сопствените акции помеѓу нивната набавна и продажна вредност се признава како премија на емитирани акции и се прикажува во рамките на вкупниот капитал на Друштвото.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.17. Капитал (Продолжение)

(3) Законски резерви

Законските резерви се формираат од остварената добивка врз основа на законските одредби и со распоред на ревалоризационите резерви, а можат да се употребат за покривање на загубата. Согласно законските одредби, Друштвото е должно да издвои од добивката за тековната година минимум 5% за законски резерви, се додека резервите не достигнат 1/10 од основната главнина на Друштвото. Доколку износот на оваа резерва не надминува 1/10 од вредноста на основната главнина, истата може да биде употребена само за покривање на загуби. Доколку резервата надмине 1/10 од капиталот на Друштвото, може да биде употребена за исплата на дивиденди со претходна одлука на Собранието на акционери.

(4) Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва се формира врз основа на извршената годишна ревалоризација согласно изнесеното во точка 3.12. на овие белешки. Во согласност со законските прописи, салдото на ревалоризационата резерва по годишната пресметка се евидентира во рамките на капиталот. Оваа резерва не е предмет на распределба.

3.18. Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот. Во текот на разгледуваниот период Друштвото има трансакции кои претставуваат финансиски наеми (Белешка 39).

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.19. Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

Согласно законските одредби, Друштвото има право на распределба на дел од остварената добивка од претходната година за награди на менаџментот и вработените во Друштвото. Оваа распределба се врши согласно донесените одлуки на Собранието на акционери на Друштвото и истата се признава и евидентира како распределба на нето добивката, а не како расход согласно барањата на МСС 19 - Користи на вработените со оглед дека не се исполнети условите од МСС за нивно признавање како расход, а тоа се дека Друштвото нема дефинирани планови за учество на вработените во добивката, исплатата на наградите се менува од година во година и има различна висина на износот односно не може да се направи веродостојна проценка на износот на обврската за награди на крајот од тековната година.

(2) Користи по престанок на вработувањето

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените, се уплатуваат во Националниот фонд. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси.

Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на два месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање. Друштвото нема направено резервирање за ова право на вработените бидејќи се смета дека сумата е незначајна за финансиските извештаи.

3.20. Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3. Основни сметководствени политики (Продолжение)

3.21. Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат.

Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

4. Финансиски ризици и управување со истите

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

4.1. Пазарен ризик

Ризик од промени на курсевите

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукуации на странските валути, чии ефект е даден во табелата подолу.

Ризик од промени на цените

Друштвото е изложено на ризик од промени на цените на вложувањата и истиот е надвор од контрола на Друштвото.

4.2. Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед дека купувачи се голем број на друштва во земјата и странство, како и државни институции (Министерства и агенции). Најголеми купувачи на Друштвото се Синохидро Подружница Скопје и ЈПДП Скопје.

4. Финансиски ризици и управување со истите (продолжува)

4.3. Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има депонирани средства во банки договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека Друштвото има користено вакви кредити и позајмици, може да се каже дека постои изложеност спрема ваков вид на ризик, но тој зависи од движењата на финансиските пазари и Друштвото нема начин истиот да го намали.

4.4. Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

4.5. Даночен ризик

Согласно законските прописи во РСМ, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на Извештајот на ревизорите, не е извршена контрола на данокот од добивка за 2023 година, како и на персонален данок на доход и придонеси на лични примања. Според ова, дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти, во овој момент не може да се определат со разумна сигурност.

5. Утврдување на објективна вредност

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи и обврските по кредити, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност во рок од максимум до една година од датумот на билансот на состојба, со исклучок на вложувањата расположливи за продажба кои имаат карактер на долгорочни средства и за кои објективната вредност е утврдена врз основа на последната пазарна цена на истите на датумот на билансот на состојба.

6. Финансиски инструменти

6.1. Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење по пат на користење на краткорочни и долгорочни кредити со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември 2023 и 2022 година е следната:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Обврски по кредити и наеми	295,771	322,359
Пари и парични еквиваленти	(5,761)	(9,297)
Нето обврски (пари)	290,010	313,062
Вкупен капитал	6,121,619	5,784,570
% на задолженост	5%	5%

6.2. Ризик од девизни валути

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од продажби и набавки на странски пазари, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути.

Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани до денари на 31 декември 2023 и 2022 година по валути е следната:

	<u>Средства</u>		<u>Обврски</u>	
	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
ЕУР	240,117	410,035	469,676	439,747
УСД	421,984	356,508	-	-
Други	-	-	-	-
	662,101	766,543	469,676	439,747

Друштвото претежно е изложено на ЕУР и УСД.

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	<u>Зголемувања за 10%</u>		<u>Намалувања за 10%</u>	
	<u>2023</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
ЕУР	(22,956)	(2,971)	22,956	2,971
УСД	42,198	35,651	(42,198)	(35,651)
Други	-	-	-	-
Нето Ефект	19,243	(32,680)	(19,243)	32,680

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други друштва или банки договорени по варијабилни каматни стапки.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следува:

	31 декември	
	2023	2022
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
- Парични средства	1,126	1,040
- Побарувања од купувачи	2,002,312	1,534,856
- Дадени заеми	6,962	6,918
- Вложувања по објективна вредност	1,722,703	1,397,096
- Останати побарувања	33,279	81,024
- Вложувања	8,107	8,107
	3,774,489	3,029,041
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Парични средства	4,635	8,257
- Дадени депозити во банки	-	-
	4,633	8,257
<i>Каматносни со фиксна камата:</i>		
- Дадени позајмици	201,734	224,400
	201,734	224,400
	3,980,858	3,261,698
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
- Обврски кон добавувачи	1,486,946	1,149,043
- Останати тековни обврски	187,948	257,235
	1,674,894	1,406,278
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Кредити од банки	73,334	171,586
	73,334	171,586
<i>Каматносни со фиксна камата:</i>		
-Кредити	219,893	139,148
- Кредити (Наеми) од други	2,544	11,625
	222,437	150,773
	1,970,665	1,728,637

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите

Друштвото врши сензитивна анализа на зголемување или намалување за 1% поени на каматните стапки на користените кредити и дадени депозити во банки. Анализата се прави на салдата на обврски за кредити и дадени депозити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 1%		Намалувања за 1%	
	поени		поени	
	2023	2022	2023	2022
Земени кредити	(733)	(1,716)	733	1,716
Дадени депозити	-	-	-	-
Нето Ефект	(733)	(1,716)	733	1,716

6.4. Ризик од ликвидност

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2023 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	5,761	-	-	-	5,761
Депозити	-	-	-	-	0
Купувачи	2,002,312	-	-	-	2,002,312
Останати побарув.	975	2,646	29,658	-	33,279
Дадени позајмици	-	6,962	-	201,734	208,696
Вложувања	-	-	1,722,703	8,107	1,730,810
	2,009,048	9,608	1,752,361	209,841	3,980,858
Добавувачи	1,486,946	-	-	-	1,486,946
Долгорочни кредити	-	-	-	30,001	30,001
Краткорочни кредити	-	60,000	151,702	-	211,702
Тек. доспеаност на долгорочни кредити	9,821	12,975	31,272	-	54,068
Останати обврски	187,948	-	-	-	187,948
	1,684,715	72,975	182,974	30,001	1,970,665

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.4. Ризик од ликвидност (продолжение)

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2022 година според нивната доспеаност:

	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	9,297	-	-	-	9,297
Депозити	-	-	-	-	-
Купувачи	1,534,856	-	-	-	1,534,856
Останати побарув.	1,605	2,191	77,228	-	81,024
Дадени позајмици	-	6,918	-	224,400	231,318
Вложувања	-	-	1,397,096	8,107	1,405,203
	1,545,758	9,109	1,474,324	232,507	3,261,698
Добавувачи	1,149,043	-	-	-	1,149,043
Долгорочни кредити	-	-	-	116,861	116,861
Краткорочни кредити	-	7,000	91,699	-	98,699
Тек. доспеаност на долгорочни кредити	9,114	18,228	79,457	-	106,799
Останати обврски	257,235	-	-	-	257,235
	1,415,392	25,228	171,156	116,861	1,728,367

6.5. Кредитен ризик

Кредитниот ризик се јавува во случај кога купувачите на Друштвото нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Побарувањата од купувачи се состојат од поголем број на поединечни салда. Овие побарувања не се обезбедени со било какво обезбедување во форма на меници, гаранции или друг вид на колатерал.

Структурата на побарувањата од купувачи во земјата и странство за градежни работи и услуги според нивната доспеаност на 31 декември 2023 е како што следува:

	Во (000) МКД		
	Бруто износ	Исправка на вредноста	Нето износ
Недоспеани побарувања	2,207,432	-	2,207,432
Доспеани побарувања:			
- до 1 година	98,349	-	98,349
- од 1 до 2 години	28,294	-	28,294
- до 3 години	2,530	-	2,530
- над 3 години	55,807	-	55,807
Доспеани оштетени побарувања	45,106	(45,106)	-
	2,437,518	(45,106)	2,392,412

Доспеаните побарувања над 3 години во најголем дел вклучуваат побарувања за кои Друштвото има обезбедување во вид на хипотека или залог или има обврски кои треба да се компензираат.

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.5. Кредитен ризик (Продолжение)

Структурата на побарувањата од купувачи во земјата и странство за градежни работи и услуги според нивната доспеаност на 31 декември 2022 е како што следува:

	Во (000) МКД		
	Бруто износ	Исправка на вредноста	Нето износ
Недоспеани побарувања	1,903,175	-	1,903,175
Доспеани побарувања:			
- до 1 година	168,597	-	168,597
- од 1 до 2 години	9,486	-	9,486
- до 3 години	5,651	-	5,651
- над 3 години	58,853	-	58,853
Доспеани оштетени побарувања	77,155	(77,155)	-
	2,222,917	(77,155)	2,145,762

ГД ГРАНИТ АД - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

7. Известување по сегменти

7.1. Деловни сегменти

Друштвото во текот на своето работење е организирано во следните деловни сегменти:

- Градежни работи - изведување на објекти за инвеститори или за продажба,
- Градежни услуги - давање на услуги во областа на градежништвото,
- Продажба на стоки и материјали и
- Останато (наеми и други продажби).

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2023 година како и останатите сегменти информации се следните:

	<u>Градежни работи</u>	<u>Градежни услуги</u>	<u>Стоки и материј.</u>	<u>Останато</u>	<u>Вкупно</u>
Приходи од продажба и останати приходи	4,896,105	135,676	147,395	20,646	5,199,821
Оперативна добивка/резултат на сегментот	66,256	23,128	4,302	13,065	106,751
Приходи од финансирање	-	-	-	-	6,454
Приходи од вложувања	-	-	-	-	58,107
Расходи од финансирање	-	-	-	-	(18,786)
Бруто добивка					152,526
Данок од добивка					-
Нето добивка					152,526
Други информации					
Вкупни средства по сегменти	7,690,499	213,111	231,518	32,430	8,167,558
Вкупни обврски по сегменти	1,926,438	53,383	57,994	8,124	2,045,939
Амортизација	272,704	7,549	8,201	1,149	289,319
Инвестиции во основни средства	430,704	11,935	12,966	1,816	457,422

7. Известување по сегменти (Продолжение)

7.1. Деловни сегменти (Продолжение)

Резултатите по сегменти за годината која што завршува на 31 декември 2022 година како и останатите сегменти информации се следните:

	<u>Градежни работи</u>	<u>Градежни услуги</u>	<u>Стоки и материј.</u>	<u>Останато</u>	<u>Вкупно</u>
Приходи од продажба и останати приходи	4,432,732	294,288	203,235	17,172	4,947,427
Оперативна добивка/резултат на сегментот	13,288	61,075	(20,129)	10,965	65,198
Приходи од финансирање	-	-	-	-	7,564
Приходи од вложувања	-	-	-	-	70,634
Расходи од финансирање	-	-	-	-	(10,509)
Бруто добивка					132,887
Данок од добивка					-
Нето добивка					132,887
Други информации					
Вкупни средства по сегменти					
Вкупни обврски по сегменти	7,140,576	474,060	327,387	27,663	7,969,685
Амортизација	1,957,791	129,977	89,762	7,584	2,185,115
Инвестиции во основни средства	<u>252,789</u>	<u>16,783</u>	<u>11,590</u>	<u>979</u>	282,141

7.2. Географски сегменти

Работењето прикажано во овие посебни финансиски извештаи го опфаќа во најголем дел работењето само на територијата на Република Македонија.

7.3. Купувачи над 10% од вкупен приход

Информации за главни купувачи во 2023 година (над 10% од вкупен приход):

<u>Купувач</u>	<u>% на учество во приходи</u>	<u>Износ на приходи</u>
Синохидро Подружница	38%	1,984,962
ЈПДП	37%	1,908,228

Информации за главни купувачи во 2022 година (над 10% од вкупен приход):

<u>Купувач</u>	<u>% на учество во приходи</u>	<u>Износ на приходи</u>
Синохидро Подружница	36%	1,799,215
ЈПДП	18%	909,780
АД ЕСМ	13%	630,516

8. ПРИХОДИ ОД ГРАДЕЖНИ РАБОТИ

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Приходи од изградба на домашен пазар	4,832,276	4,277,760
Приходи од градежни услуги на домашен пазар	133,907	276,019
Приходи од градежни услуги на странски пазар	-	7,980
Вкупно приходи од градежни работи	4,966,183	4,561,759

9. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Приходи од продажба на материјали и услуги	56,548	162,473
Приходи од продажба на основни средства	88,925	33,657
Приходи од наемнина	20,377	16,572
Приходи од наплатени отпишани побарувања	30,851	72,441
Приходи од отпис на обврски	-	-
Приходи од ослободување на резервации	-	-
Приходи од дивиденди од подружници	27,854	75,434
Останати приходи	9,083	25,091
Вкупно останати оперативни приходи	233,638	385,668

10. УПОТРЕБЕНИ СУРОВИНИ И МАТЕРИЈАЛИ

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Потрошени суровини и материјали	684,895	608,321
Енергија	275,031	355,677
Потрошени резервни делови	74,039	76,320
Потрошен ситен инвентар	53,919	27,561
Вкупно употребени суровини и материјали	1,087,884	1,067,879

11. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Бруто плати на вработени	718,796	660,469
Надомести на вработени	145,344	140,881
Трошоци за службени патувања	3,011	5,002
Вкупно трошоци за вработени	867,151	806,352

12. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

	2023	2022
	(000) МКД	(000) МКД
Набавна вредност на продадени стоки и материјали	51,961	149,897
Транспортни услуги	30,687	40,795
Услуги за одржување и обезбедување	51,555	52,230
Адвокатски и нотарски услуги	18,276	18,926
Банкарски провизии	21,622	23,922
Премии за осигурување	29,088	23,333
Неотпишана вредност на продадени и расходувани основни средства	37,010	5,901
Комунални услуги	26,111	8,271
Расходи за реклама, репрезентација и спонзорства	9,520	6,395
Отпис на вложувања во придружени друштва	-	10,808
Исправка на вредноста на побарувања од купувачите	27,981	5,095
Наем на опрема, земјиште и простор	54,713	18,017
Останати оперативни расходи	110,988	67,496
Вкупно останати оперативни расходи	469,512	431,086

13. ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2023	2022
	(000) МКД	(000) МКД
Приходи од камати (редовни)	6,384	6,882
Приходи од наплатени затезни камати	-	-
Приходи од курсни разлики	70	682
Вкупно приходи од финансирање	6,454	7,564

14. ДОБИВКИ (ЗАГУБИ) ОД ВЛОЖУВАЊА

	2023	2022
	(000) МКД	(000) МКД
Приходи од дивиденди од вложувања кај други	56,850	70,494
Приходи од усогласување на вложувања во удели	1,257	140
Вкупно добивки (загуби) од вложувања	58,107	70,634

15. РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

	2023	2022
	(000) МКД	(000) МКД
Камати	17,244	7,502
Курсни разлики	1,542	3,007
Вкупно расходи од финансирање	18,786	10,509

16. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

Основната заработувачка по акција се утврдува како количник од нето добивката расположива за распределба, намалена за дивидендата која им припаѓа на приоритетните акции, и пондерираниот просечен број на запишани и издадени обични акции во текот на годината.

Според извештајот на Централниот депозитар за хартии од вредност со состојба на 31 декември 2023 Друштвото поседува 9,820 обични акции (2022: 9,820 обични акции) издадени од ГД Гранит АД Скопје. Меѓутоа, не станува збор за сопствени акции, туку за акции со ограничување, бидејќи тие им припаѓаат на сопственици за кои во ЦДХВ не постојат комплетни податоци.

Според извештајот на Централниот депозитар за хартии од вредност со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото поседува 301,173 сопствени акции (2022 301,173). Поради тоа што сопствените акции не се сметаат за акции кои се во оптек (не се тргува со нив), се пресметува пондериран просечен број на издадени акции.

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
Нето добивка расположива за распределба (000) МКД	152,526	132,887
Дивиденда на приоритетни акции (000) МКД	-	-
Коригирана Нето добивка (000) МКД	152,526	132,887
Издадени обични акции	3,071,377	3,071,377
Минус: откупени сопствени акции	-	-
Минус: откупени сопствени акции во претходни години	(301,173)	(301,173)
Пондериран просечен број на запишани и издадени обични акции	2,770,204	2,770,204
Основна заработувачка по акција (Во МКД)	55	48

Со оглед на фактот дека во Друштвото нема издадено конвертибилни приоритетни акции или други вакви инструменти, не се пресметува разводната заработувачка по акција.

17. ДИВИДЕНДА ПО АКЦИЈА

На годишното собрание на ГД Гранит АД Скопје за 2023 година, кое е закажано за мај/јуни 2024 година, ќе се врши распределба на остварената добивка за 2023 година. Овие финансиски извештаи не ја содржат оваа распределба, со оглед дека истата ќе биде искажана во Извештајот за промените во капиталот за 2024 година. Објавените дивиденди за обични акции за 2023 година изнесуваат 99,727 илјади МКД (2022: 99,727 илјади МКД) или 36 МКД за 1 акција (2022: 36 МКД за 1 акција).

18. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Тековен данок од добивка	-	-
Одложен данок од добивка	-	-
	-	-
Усогласување на данокот:		
Добивка пред оданочување	152,526	132,887
Ослободувања за добивката пред оданочување	-	-
Непризнаени расходи:		
Репрезентација	4,388	3,864
Отпис и исправка на вредност на побарувања	35,661	5,095
Спонзорства и донации	-	-
Надомести на членови на УО и НО	-	82
Парични и даночни казни, пенали и казнени камати	5,261	1,532
Други расходи	5,575	5,062
Даночен кредит од претходни години	(10,022)	(32,238)
Примени дивиденди	(56,850)	(70,494)
Реинвестирана добивка	(132,888)	(45,790)
Даночна основа	3,651	-
Пресметан данок од добивка по 10% (2021: 10%)	365	-
Платен данок во странски подружници	(365)	-
Данок од добивка	0	-
Добивка пред оданочување	152,526	132,887
Ефективна даночна стапка	0.00%	0.00%

19. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Денарски сметки кај комерцијални банки	4,722	7,676
Денарски благајна	549	151
Девизни сметки (дозволени пречекорувања на сметка)	(87)	581
Девизни благајни	577	889
Депозити во банки	-	-
Вкупно парични средства	5,761	9,297

20. ПОБАРУВАЊА ОД ПРОДАЖБА

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Купувачи во земјата за градежни работи	940,306	700,093
Купувачи во земјата за градежни услуги	223,813	232,897
Купувачи во земјата за продадени основни средства	52,409	13,787
Купувачи во странство за градежни работи	3,280	3,145
Побарувања од купувачи за задржани депозити по градежни работи	782,504	584,934
Нефактурирани побарувања од купувачи	390,100	610,906
Сомнителни побарувања од купувачи во земјата	45,106	77,155
Сомнителни побарувања од купувачи во странство	-	-
	2,437,518	2,222,917
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни побарувања од купувачи	(45,106)	(77,155)
Вкупно побарувања од продажба	2,392,412	2,145,762
<i>Промени во исправка на вредноста за годината:</i>		
Состојба на 1 јануари	77,155	107,440
Нови сомнителни побарувања	35,283	15,264
Сомнителни побарувања од подружница	-	-
Наплати на сомнителни побарувања	(30,851)	(45,549)
Отписи	(36,481)	-
Состојба на 31 декември	45,106	77,155

21. ПОБАРУВАЊА ЗА ДАДЕНИ АВАНСИ

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Дадени аванси на добавувачи во земјата	151,470	327,925
Дадени аванси на добавувачи во странство	210,233	332,177
Сомнителни и спорни дадени аванси во земјата	972	972
	362,675	661,074
Минус: Исправка на вредноста на сомнителни дадени аванси на добавувачи во земјата	(972)	(972)
Вкупно побарувања за дадени аванси	361,703	660,102
<i>Промени во исправка на вредноста за годината:</i>		
Состојба на 1 јануари	972	972
Нови сомнителни побарувања	-	-
Наплати на сомнителни побарувања	-	-
Отписи	-	-
Состојба на 31 декември	972	972

22. КРАТКОРОЧНИ ДАДЕНИ ЗАЕМИ

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Дадени заеми и камати на:		
МХЕ Јабланица ДОО Скопје-камати	1,831	1,966
Прототип - камати	1,850	1,850
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје - камати	3,281	3,102
Тековен дел на долгорочни заеми (Белешка 27)	-	-
Вкупно краткорочни дадени заеми	6,962	6,918

23. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ СРЕДСТВА И АВР

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Побарување за повеќе платен ДДВ	-	-
Побарувања за данок од добивка	2,646	2,191
Побарувања од вработените	7,183	7,751
Однапред платени трошоци	10,030	12,576
Побарувања за дивиденди од поврзани друштва	29,658	77,228
Останато	577	639
	50,094	100,385
Минус: Исправка на вредноста на побарувања од вработените	(6,785)	(6,785)
Вкупно останати краткорочни средства и АВР	43,309	93,600

24. ЗАЛИХИ

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Материјали	359,574	385,682
Резервни делови	93,815	93,683
Ситен инвентар	212,486	243,501
Станови и деловен простор за пазар (производство)	146,024	229,479
Трговски стоки	-	3,386
Земјиште наменето за градба на станови за пазар	197,657	197,435
Вкупно залихи	1,009,556	1,153,166

24. ЗАЛИХИ (Продолжува)

Со состојба на 31 декември 2023 година, залихата на станови и деловен простор наменети за продажба во износ од 146,024 илјади МКД (2022: 229,479 илјади МКД) ги опфаќа сите вложувања направени од страна на Друштвото во изградба на објекти во сопствена режија и чија намена е продажба на заинтересирани купувачи. Овие залихи се искажани според фактички направените директни трошоци за нивно создавање.

25. ВЛОЖУВАЊА ВО ПОДРУЖНИЦИ И ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА

	Основна дејност	% на сопственост	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Вложувања во подружници:				
Хотел Гранит ДООЕЛ Охрид	хотел	100%	305	305
Кар Ваш Гранит ДООЕЛ	одржување на возила	100%	306	306
ГД Гранит ДОО Бања Лука	градежни работи	100%	62	62
	трговија со градежни машини	100%	3,689	3,689
Гранмак ГМБХ Виена	машини	100%	511	511
Гран Мак Германија	градежни услуги	100%		
			4,873	4,873
Вложувања во придружени друштва				
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје	производство на ел.енергија	50%	3,075	3,075
ГПМ АД Србија Белград	градежни работи	34%	159	159
			3,234	3,234
Вкупно			8,107	8,107
			2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
<i>Промени во текот на годините:</i>				
Состојба на 1 јануари			8,107	18,915
Нови стекнати вложувања во текот на годината			-	-
Наплата на дивиденда од претходни години			-	-
Отпис на вложување во придружено друштво во стечај			-	(10,808)
Курсни разлики			-	-
Состојба на 31 декември			8,107	8,107

26. ВЛОЖУВАЊА

(а) Вложувања расположливи за продажба

	% на сопственост	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Вложувања во котирачки друштва:			
Комерцијална Банка АД Скопје	под 5%	1,614,540	1,330,290
Структурни обврзници - општина Тетово		5,600	-
		1,620,140	1,330,290
Исправка на вредноста на сомнителни вложувања		-	-
Нето вложувања расположливи за продажба		1,620,140	1,330,290

Во текот на 2018 година, Друштвото се стекнало со 113,700 акции во Комерцијална Банка АД Скопје со вкупна набавна вредност од 427,232 илјади МКД. Објективната вредност на овие вложувања расположливи за продажба заклучно со 31.12.2023 година изнесува 1,614.540 илјади МКД. Усогласувањето на овие вложувања до нивната објективна вредност во вкупен износ од 284,250 илјади МКД е прикажано во Извештајот за сеопфатна добивка.

Во текот на 2023 година, Друштвото се стекнало со бескаматни структурни обврзници издадени од Општина Тетово за регулирање на доспеани, а ненаплатени обврски, во износ од 5,600 илјади МКД. Импателите на структурните обврзници може да ги употребат за подмирување на обврските кон УЈП за плаќање на доспеан даночен долг по основ на ДДВ (освен за ДДВ при увоз) и данок на добивка.

(б) Вложувања според објективна вредност

<i>Удели во:</i>	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
КБ Публикум Балансиран	6,991	6,245
КБ Публикум Паричен	95,572	60,561
Нето вложувања според објективна вредност	102,563	66,806
Вкупно вложувања	1,722,703	1,397,096

27. ДОЛГОРОЧНИ ДАДЕНИ ЗАЕМИ

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје	142,199	159,447
МХЕ Јабланица ДОО Скопје	59,510	64,928
Долгорочни дадени кредити на вработени	260	260
Исправка на вредноста на долгорочните дадени кредити	(235)	(235)
	201,734	224,400
Минус: тековен дел на долгорочни заеми	-	-
Вкупно долгорочни дадени кредити	201,734	224,400

Друштвото има дадено долгорочни позајмици на друштвата Мали Хидроелектрани ДОО Скопје и МХЕ Јабланица ДОО Скопје во вкупен износ од 201,709 илјади МКД (2022: 224,375 илјади МКД) со каматни стапки по дванаесет месечен СКИБОР + 1% годишно во моментот на одобрување.

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

28. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Со состојба на 31 декември 2023 година, нематеријалните средства во износ од 27,551 илјади МКД (2022: 24,564 илјади МКД) вклучуваат стекнат компјутерски софтвер наменет за активностите на Друштвото.

29. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Промени во текот на 2023 година:

	Земјиште и градежни објекти (000) МКД	Постројки и опрема (000) МКД	Транспор. средства алат и смет. (000) МКД	Инвестиции во тек (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност					
Состојба на 1 јануари	1,750,094	2,908,883	1,478,153	203,233	6,340,363
Набавки	48,311	120,257	89,921	198,933	457,422
Останати зголемувања/ намалувања	-	-	-	-	-
Продажби	(36,599)	(66,659)	(95,639)	-	(198,897)
Расход	-	(10,603)	(12,219)	-	(22,822)
Состојба на 31 декември	1,761,806	2,951,878	1,460,216	402,166	6,576,066
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1 јануари	763,915	2,189,885	1,139,890	-	4,093,690
Амортизација	41,876	155,070	82,377	-	279,323
Останати зголемувања/ намалувања	-	-	-	-	-
Продажби	(6,303)	(61,750)	(94,330)	-	(162,383)
Расход	-	(10,105)	(12,219)	-	(22,324)
Состојба на 31 декември	799,488	2,273,100	1,115,718	-	4,188,306
Сегашна вредност на:					
31.12.2023 година	962,318	678,778	344,498	402,166	2,387,760
31.12.2022 година	986,179	718,998	338,263	203,233	2,246,673

Со состојба на 31 декември 2023 година, дел од градежните објекти и опрема на Друштвото со сегашна вредност од 883,222 илјади МКД се ставени под хипотека како обезбедување за кредитите и земените банкарски гаранции (Белешка 36а).

Со состојба на 31 декември 2023 година, дел од градежните објекти и опрема на Друштвото со сегашна вредност од 167,240 илјади МКД (2022: 178,674 илјади МКД) се дадени на користење под наем на друштвата кои се во целосна сопственост на ГД Гранит АД Скопје, и тоа: Хотел Гранит ДООЕЛ Охрид и Кар Ваш ДООЕЛ. Приходите од наем се прикажани во рамките на останатите оперативни приходи, како приходи од наемнина (белешка 9).

30. ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Обврски спрема добавувачи во земјата	1,111,516	812,620
Обврски спрема добавувачи во странство	150,810	38,018
Обврски спрема подружница Гранит Бања Лука	224,620	298,405
Вкупно обврски спрема добавувачи	1,486,946	1,149,043

31. ОБВРСКИ ЗА ПРИМЕНИ АВАНСИ

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Примени аванси од инвеститори	60,365	415,499
Примени аванси од продажба на станови	14,909	40,979
	-	-
Вкупно обврски за примени аванси	75,274	456,478

32. ТЕКОВНА ДОСПЕАНОСТ НА ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ

Тековниот дел од долгорочните кредити го претставуваат делот од обврските за долгорочни кредити кои доспеваат за плаќање во рок од 12 месеци од датумот на билансот на состојба (Белешка 34).

33. ОСТАНАТИ КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ И ПВР

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Обврски спрема вработените за нето плати	39,329	38,024
Обврски спрема државата за давачки од плати	19,995	21,740
Обврски за ДДВ	10,030	97,122
Обврски за данок од добивка	-	-
Обврски за дивиденди	73,208	69,389
Обврски за награди од добивка	385	385
Обврски за здружени средства од вработени	29,079	28,422
Останати обврски спрема вработените	1,427	1,393
Пресметани трошоци од добавувачи	13,588	-
Останати краткорочни обврски	907	760
Вкупно останати краткорочни обврски и ПВР	187,948	257,235

34. КРЕДИТИ И НАЕМИ

	Време на отплата	Каматна стапка	бел.	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Краткорочни кредити од:					
НЛБ Банка АД Скопје	еднократно до 03/2024 и 10/2024	3.8% фиксна годишно	а	120,000	-
Комерцијална банка АД Скопје	достасување до 03/2023	3.8% фиксна годишно	б	-	7,000
Шпаркасе банка АД Скопје	достасување до 10/2024	3.8% фиксна годишно	в	91,702	91,699
				211,702	98,699
Долгорочни кредити и наеми од:					
Шпаркасе банка АД Скопје	31 месечни рати до 03/2024	2.5% фиксна годишно	г	8,191	40,449
Шпаркасе Лизинг ДОО Скопје	месечни рати до 03/2024 и 06/2024	6 месечен Еурибор	д	2,544	11,625
Комерцијална банка АД Скопје	36 месечни рати до 09/2025	4.74% годишно променлива	ф	73,334	113,333
Халк банка АД Скопје	36 месечни рати до 11/2024	6.6% годишно променлива	е	-	58,253
				84,069	223,660
Тековна доспеаност на долгорочни обврски:					
Шпаркасе банка АД Скопје			г	(8,191)	(32,258)
Шпаркасе Лизинг ДОО Скопје			д	(2,544)	(9,642)
Комерцијална банка АД Скопје			ф	(43,333)	(43,333)
Халк банка АД Скопје			е	-	(21,566)
				(54,068)	(106,799)
Вкупно тековна доспеаност				(54,068)	(106,799)
Вкупно кредити				241,703	215,560

Отплатата на долгорочните обврски која треба да се изврши по 31 декември 2023 и 2022 е како што следува:

	2023 (000) МКД	2022 (000) МКД
Во рок од една година	54,068	106,799
Над една до пет години	30,001	116,861
Над 5 години	-	-
Вкупно	84,069	223,660

Кредитите се деноминирани во следните валути:

ЕУР	94,246	103,324
МКД	201,525	219,035
	295,771	322,359

а) Договори за краткорочени кредити склучени со НЛБ Банка АД Скопје врз основа на Договори за револвинг кредит лимит во износ од 120,000 илјади МКД со рок на враќање најдоцна до 03.2023 и 10.2024 и фиксна каматна стапка од 3.8% годишно. Кредитот е обезбеден со меници и хипотека.

б) Договор за краткорочен кредит склучен со Комерцијална Банка АД Скопје во износ од 7,000 илјади МКД со рок на враќање до 03.2023 и фиксна каматна стапка од 3.8% годишно. Кредитот е обезбеден со воспоставено заложно право на објекти и опрема.

в) Договор за краткорочен девизен кредит склучен со Шпаркасе Банка АД Скопје во износ од 91,699 илјади МКД (1,500,000 ЕУР) со рок на враќање до 10.2024 и фиксна каматна стапка од 3.8% годишно. Кредитот е обезбеден со воспоставено заложно право на објекти.

г) Договор за долгорочен кредит склучен со Шпаркасе Банка АД Скопје во износ од 74,500 илјади МКД со отплата на рати до 01.03.2024 година и фиксна каматна стапка од 2.5% годишно. Кредитот е обезбеден со воспоставено заложно право на објекти.

д) Договори за користење на лизинг за набавка на основно средство - 2 возила, склучени со Шпаркасе лизинг ДОО Скопје во вкупен износ од 22.582 ЕУР со отплата на 12 месеци или најдоцна до 01.03.2024 година и каматна стапка од 3.8% годишно. Наемот е финансиски.

34. КРЕДИТИ И НАЕМИ (продолжение)

Договори за користење на лизинг за набавка на основно средство - 6 возила, склучени со Шпаркасе лизинг ДОО Скопје во вкупен износ од 139,282 ЕУР со отплата на 24 месеци или најдоцна до 03.06.2024 година и каматна стапка од 2.42% годишно + 6М EURIBOR. Наемот е финансиски.

ѓ) Договор за долгорочен кредит склучен со Комерцијална Банка АД Скопје во износ од 120,000 илјади МКД со отплата на рати до 26.09.2025 година и каматна стапка од 4.74% годишно. Кредитот е обезбеден со воспоставено заложно право на објекти и опрема.

е) Договор за долгорочен кредит склучен со Халк Банка АД Скопје во износ од 61,495 илјади МКД со отплата на рати до 30.11.2024 година и каматна стапка од 6.6% годишно. Кредитот е обезбеден со воспоставено заложно право на објекти и опрема.

35. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ

а) Земени банкарски гаранции

Друштвото има склучено договори за земени банкарски гаранции од следните банки, со следните износи и рокови на доспевање:

Банка	(000) МКД	ЕУР	УСД	Рок на доспевање
НЛБ Банка АД Скопје	82,976	673,750	-	2024-2025
Комерцијална Банка АД Скопје	793,266	11,404,993	-	2024-2028
Шпаркасе Банка АД Скопје	67,397	7,436,497	-	2024-2025
Халк Банка АД Скопје	38,070	11,760,936	-	2024-2025
Вкупно гаранции	981,709	31,276,176	-	
Вкупно во (000) МКД	2,905,038			
Вкупно во ЕУР	47,240,225			

Гаранциите издадени од страна на НЛБ Банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит на износ од 24,000,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото има искористено 3,974,175 ЕУР. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени хипотеки и залог на имот и опрема и меници (Белешка 35б).

Гаранциите издадени од страна на Комерцијална банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит од 2016 година на износ од 30,000,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото има искористено 25,496,044 ЕУР. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени хипотеки на имот и залог на опрема (Белешка 35б).

Гаранциите издадени од страна на Шпаркасе банка АД Скопје во корист на Друштвото се одобрени врз основа на склучен договор за рамковен револвинг кредит-лимит на износ од 10,500,000 ЕУР. Договорот опфаќа одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото има искористено 10,156,615 ЕУР. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени хипотеки и залог на имот и меници (Белешка 35б).

35. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (продолжение)

а) Земени банкарски гаранции (продолжение)

Друштвото има склучени договори за рамковен револвинг кредит-лимит со Халк Банка АД Скопје во вкупен износ од 15,000,000 ЕУР. Договорите опфаќаат одобрување на кредити, отварање на акредитиви и издавање на гаранции. Со состојба на 31 декември 2023 година, Друштвото има искористено 12,379,955 ЕУР. Како обезбедување за обврските на Друштвото се дадени меници и хипотека и залог на имот и опрема.

Вкупната изложеност на Друштвото спрема банките по основ на искористени банкарски гаранции со состојба на 31 декември 2023 година изнесува 2,905,038 илјади МКД или 47 милиони Евра.

б) Дадени хипотеки на својот имот

Друштвото има дадено хипотеки на својот имот како обезбедување на плаќање спрема следните банки за следните преземени обврски:

Хипотекарен доверител	Објект/Имот	Обезбедување за:
НЛБ Банка АД Скопје	Хотел Охрид Адм. зграда Битола Адм. Зграда Скопје Управна зграда и маш.раб. М.Каменица Хотел Скопје Опрема и инвентар Возила и градежни машини	Договор за рамковен револволинг кредит лимит од 24,000,000 ЕУР
Комерцијална Банка АД Скопје	Адм. зграда Битола Адм. Зграда Скопје Стопански комплекс М.Каменица Хотел Скопје Хотел Охрид Деловна опрема, градежна опрема и градежна механизација	Договор за рамковен револвинг кредит лимит од 30,000,000 ЕУР
Халк Банка АД Скопје	Комплекс Лепенец Асфалтна база Кичево Возила и Градежна механизација	Договори за рамковен револвинг кредит лимит во вкупен износ од 15,000,000 ЕУР
Шпаркасе Банка АД Скопје	Деловен простор Механика Фабрика за арматура Делчево	Договор за кредитна линија од 10,500,000 ЕУР

Процентата вредност на заложенит имот и опрема се утврдени од страна на банките доверители.

35. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ (продолжение)

в) Судски спорови

Друштвото е тужена странка во поголем број на судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби против Друштвото на 31 декември 2023 година изнесува 78,120 илјади МКД (2022: 78,120 илјади МКД) и претставуваат тужби по разни основи (од добавувачи, тужби за надомест на штети и останато). Менаџментот на Друштвото смета дека не постојат значајни идни обврски од овие судски спорови, така што од овие спорови не се очекуваат значајни идни одливи на средства.

Од друга страна, Друштвото се јавува како тужител во поголем број на судски постапки кои произлегуваат од редовното работење на Друштвото. Вкупниот износ на тужби во корист на Друштвото на 31 декември 2023 година изнесува 418,130 илјади МКД (2022: 142,008 илјади МКД) и воглавно претставуваат тужби поради ненаплатени побарувања за извршени работи или надомест за разлики во цени. Потенцијални средства не се признаваат во финансиските извештаи.

36. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

	31 декември 2023 година	
	Побарувања	Обврски
Побарувања и обврски од:		
Хотел Гранит Охрид	14,861	-
Кар Ваш Гранит ДООЕЛ Скопје	2,231	-
Гранмак Виена	-	12,315
Гранмак Германија	58,377	10,591
Подружница Гранит Бања Лука	26,114	224,620
Гранит ДОО Бања Лука	2,352	-
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје	145,480	521
Вкупно побарувања и обврски со поврзани субјекти	249,415	248,047
Нето побарувања/обврски	1,368	-
	31 декември 2022 година	
	Побарувања	Обврски
Побарувања и обврски од:		
Хотел Гранит Охрид	8,975	86
Кар Ваш Гранит ДООЕЛ Скопје	2,714	47
Гранмак Виена	-	16,050
Гранмак Германија	50,980	-
Подружница Гранит Бања Лука	73,792	298,405
Гранит ДОО Бања Лука	2,352	-
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје	162,549	2,221
Вкупно побарувања и обврски со поврзани субјекти	301,362	316,809
Нето побарувања/обврски	(15,447)	-

ГД ГРАНИТ АД - СКОПЈЕ
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

36. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ (Продолжува)

	31 декември 2023 година	2023 година
	Приходи	Расходи
Приходи и расходи со:		
Хотел Гранит Охрид	12,126	1,731
Кар Ваш Гранит ДООЕЛ Скопје	4,404	127
Гранмак Виена	-	94,275
Гранмак Германија	-	25,903
Подружница Гранит Бања Лука	26,114	30
Гранит ДОО Бања Лука	-	-
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје	4,456	-
Вкупно приходи и расходи со поврзани субјекти	47,100	122,066
Нето приходи (расходи)	(74,966)	-
	31 декември 2022 година	2022 година
	Приходи	Расходи
Приходи и расходи со:		
Хотел Гранит Охрид	16,009	8,875
Кар Ваш Гранит ДООЕЛ Скопје	4,043	145
Гранмак Виена	-	172,043
Гранмак Германија	-	43,753
Подружница Гранит Бања Лука	-	-
Гранит ДОО Бања Лука	-	-
Мали Хидроелектрани ДОО Скопје	4,783	2,221
Вкупно приходи и расходи со поврзани субјекти	24,835	227,037
Нето приходи (расходи)	(202,202)	-

37. ФИНАНСИСКИ НАЕМИ

Идните плаќања за наеми според финансиските наеми се како што следува:

	2023	2022
	(000) МКД	(000) МКД
Во рок од една година	2,544	9,642
По една година, но не повеќе од пет години	-	1,983
	2,544	11,625

38. НАСТАНИ ПО ДАТУМ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

По датумот на известување не се случиле настани кои имаат материјално значење на